

IX. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1915 13. szám

Budapest, március 28.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A háboru és a közbiztonság.

Irta: Argus.

Ez a két, egymással teljesen ellentétes tényező együtt ugyszólván nem is említhető. A háborus területen, akár a mi hadseregünk van ott, akár az ellenségé, rendezett közbiztonsági állapotokról szó sem lehet. Hiába adják ki a hadvezérek a legszigorubb parancsokat, rendeleteket, hiába büntetik a legszigorubbban e rendeletek áthágóit, mégis mindig akadnak, a kik ma ukról megfélelkezve vagy a gyarló emberi indlattól elkapatva, vétenek a gyakran kihirdetett rendeletek ellen.

Én azonban, e közleményben, nem a háborus terület közbiztonsági viszonyairól szándékozom megemlékezni, mert hiszen az ottani közbiztonsági viszonyokért való felelőség nem tartozik a mi területünk hatáskörébe, hanem azt akarom itt szóvá tenni, hogy az ugynevezett *mögöttes országrészekben* milyen hatása van a háborus viszonyoknak a közbiztonsági állapotokra.

A m. kir. csendőrség fennállása óta még mindig békés idöket éltünk, arra vonatkozó tapasztalataink tehát, hogy mely irányban és mily befolyása, előnyös-e vagy hátrányos hatása lehet a háborunak a közbiztonsági viszonyokra, még csak a mostani háboru kezdete óta lehetnek.

Nem tudom, hogy a közbiztonsági szolgálat terén, helyesebben a csendőri külszolgálatban működő őrsparancsnokságok általában mily tapasztalatokat szereztek eddig a közbiztonsági állapotoknak a háboru alatti el-fajulásáról, de egyesektől vett értesülésém szerint eléggé feltűnő és hátrányos elváltozások észlelhetők e téren.

Elgyesek azzal hozzák ezt kapcsolatba, hogy a közbiztonsági szolgálatban gyakorlott csendőrlégénység nagyrésze a háboruban van s ez bénítólag hat az őrsök tevékenységének eredményességére, mert az így távollevőket helyettesítő népfelkelő legénység a közbiztonsági szolgálat sajátosságait nem ismervén, nem használható ki annyira, a mennyire azt a közbiztonsági állapotokban beállott változások megkövetelnék.

Ez az állítás úgy, a hogy elfogadható, de a közbiztonsági állapotokban észlelt hátrányos változás és a közbiztonsági közegek személyében való említett változás folytán beállott eredménytelenség csak kisebb mérvben róható fel az őrsöket kiegészítő népfelkelők terhére,

mert hiszen ez utóbbiak között nagyon sok képzett csendőr van, a kik közül, ha csak e y jutott is egy őrsre, a multban szerzett tapasztalatai és képzettsége alapján a többi gyakorlatlan népfelkelő társai mellett jó járőrvezetőnek alkalmazható s ebbeli megbízatásában, kellő felügyelet és ellenőrzés mellett még nyomozó szolgálatok végzésére is sikeresen felhasználható. Ez a körülmény tehát csak kisebb mérvben lehet okozója a közbiztonsági állapotokban észlelhető hátrányos változásnak.

Sokkal lényegesebb ok ennél a háboru történelmi jelentőségének az emberekre és gyermekekre való lelkesítő hatása.

A ma átlagember még eddig csak a történelmi hőseink után fennmaradt legendás hírekre tudott lelkesülni. Ezeket tanulta, olvasta elbeszélésekől, leírásokból s hallotta színhagyományok után. És, ha már ezek a hírek, ezek a legendák is tudtak lelkesítő hatást gyakorolni gyerekkortól késő öregségig az emberekre, mennyivel inkább hatnak rájuk a mostani előttök lejátszódó események.

A levégő tele van izgalmas, lelkesítő barczi eseménnyel, esetleg tulzott, kiszínezett stb. hírekkel, majdnem minden második héten újabb és újabb behívási hirdetések kerülnek a falakra, dobszóra, ugyanannyiszor gyülekeznek a sorozásra, jelentkezésre vagy már éppen katonai szolgálattételre való bevonulásra az éppen felhívott hadkötelesek, a kik napokkal az indulás előtt már folyton bucsuznak, korcmáznak s lelkesültségükben vagy elkeseredésükben esetleg az ital hatása folytán való virtuskodásból törnek, zuznak, verekednek, mert szerintük most, hogy háboru van, a katonának minden szabad.

A háborus helyzetnek eme önkényü, szabados magyarázatából és értelmezéséből származik aztán, hogy a bevonuló hadköteles nagyobb urnak képzelet magát csendőrnél, bírónál, mindenkinél.

Ebbeli meggyőződésében megerősíti őt a lakosság által való becézgetés, minden jóval való ellátás, az egyesek kiválóságára, erejére és bátorságára nézve előlegezett fellengős dicsérgetések, a mely körülmények a bevonulók lelkesítésére, bátorítására irányulnak ugyan, de — mint az imént említém — emellett s ezeknél még erősebben káros hatású indulatokat és törekvéseket váltanak ki a bevonulókból, a melyek, ha nem is minden esetben,

Hegedüt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

és a többi hangszereket általánosan és a legjobb gyártm. szállít.
és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Regi hangszerek javítása, vétele és becserélés. — Arjogyzék minden hangszereől külön küldetik.

de igen gyakran az élet, illetve testiépesség és a vagyon elleni hüncselekmények elkövetésében nyernek befejezést.

Ugyanezek a jelenségek észlelhetők, csak hogy egyes ritkább esetek kivételével, valamivel enyhébb megnyilvánulásban, a serdülő gyerekek és suhancoknál is.

A sorozás alá kerülő vagy éppen bevonuló hadkötelesek készülődő és bucsuzó mulatságaikban ugyanis rendszeresen résztvesznek a serdülő gyerekek és suhancok is. Az ital és virtuskodás mérgező hatása ezeket is csakhamar hatalmába keríti és ha amazok közt nézeteltérésre, dulakodásra vagy verekedésre kerül a sor, beleavatkoznak ők is mint védők vagy támadók, botokat, székeket ragadnak, üvegekkel dobálóznak vagy hazatérőben a békés polgárok ablakait beverik s még ki sem aludták a mámort, már is jön értük a bakter, kisbíró és viszi a serdülő bűnösöket a csendőrség elé, hogy feleljenek az elkövetett testisértésekért vagy károkozásokért.

Végeredményében ugyanilyen, de elbírálás tekintetében enyhébb elbánás alá esik a gyerekek háborus játékaiknak a következményei is.

Nagyon sok helyen szünetel az iskola. A tanítók és az apák, a kiktől a gyerekek legjobban félnek, a harcstéren vannak. A gyereknek foglalkozása nincs, egész nap csavarog s akár merre megy, mindenütt a háborúról való beszélgetést hallja s erről olvas a majdnem minden községben árusított krajczáros újságokból is. S az így megismert és jól-rosszul megértett hírek alapján minden gyerek egy-egy hősnék vörös ördögnek képzelet magát s a szó szoros értelmében ők is felfegyverkeznek. A kisebbeknek és szegényebbeknek még elég a fakard, léczpuska és szurony, de a nagyobbak és tehetősebbek pisztolyt, Flauber-pisztolyt vagy revolvért szereznek vagy biciklikat rántanak elő és napirendre kerülnek a háborus játékok.

Kergeti, üzi, hütykés, szurja, vágja, dobálja egymást a gyereksereg, a nagyobbak pedig, hogy felsőbbbaágúkat kimutathassák, a löfegyverekkel lövöldöznek. S még jó, ha ezekből a játék háborúból csak néhány kisebb-nagyobb kékfolttal kerülnek ki a győző és legyőzött csapat tagjai. De történnek szomorúbb esetek is.

A hegyesre faragott léczszurony bizony súlyosabb természetű sebeket is ejt néha a rubázattal el nem fedett kezeken és az arcokon, sőt van eset rá, hogy az ócska, rongyos ruházaton is áthatol, különösen, ha a léczszurony végére valamely hegyes, éles vas vagy éppen szeg van odarögzítve. Aztán meg eltéved néha a pisztoly meg a revolver lövedéke is és ilyenkor kész a veszedelem. Egymásután kerülnek a csendőrség elé a gondatlansághól okozott testisértésekről esetleg emherölési esetről szóló panaszok, a melyek ha nem is valami bonyolult esetek, mégis mindannyiszor rövidebb vagy hosszabb ideig tartó nyomozást vonnak maguk után s így természetesen szaporítják az őrs teendőit.

De vannak még ezeken kívül más természetű közbiztonsági zavarok is, a melyek szintén a háborus viszonyok szülötteinak mondhatók. Ezek az apró-cseprő lopások, a melyeket a felügyelet nélkül csatangoló, bandákba verődő gyerekek követnek el.

Az iskolák — mint említém — sok helyen szünetelnek, az apák a harcstéren vannak és így az anyákra hárulolnak a gyerekek felügyelete és fegyelmezése. Ezek azonban, mint általában tudjuk, sohasem képesek az iskolai és az apai fegyelmet fenntartani. Talán nem törődnek a gyerekekkel vagy éppen elnézik a hibáikat.

Lehetne mondani azt is, hogy nincs idejük velük foglalkozni, nem érnek rá őket felügyelni, mert férjeik távol lévén, ő rájuk hárulnak a kenyérkereset s a család ellátás súlyos gondja.

Ez a feltevés azonban nem fedné teljesen a valóságot. Tapasztalható ugyanis, hogy egynémely családoknak, a melyeknek az apa itthonlétekor atig volt rendes megélhetésük, most egészen jól megy a sorsuk, ha az anya történetesen takarékos és jól be tudja osztani azt az összeget, a melyet kincstári ellátásként kap s a melyet nagyon sok esetben a férj által hazaküldött kisebb-nagyobb összegekkel is pótolhat. És mégis sok ilyen család gyerekei lopni járnak.

Ezek a foglalkoztatás és felügyelet hiánya miatt kóborgó gyerekek rendszeren csoportokba verődve, nappal is, de különösen a kora esteli órákban, a mikor még ők se félnek egymás biztatására felkeresik a vasúti pályaudvarokon nyílt helyen tartott szénrakásokat, a fakereskedők telepeit, a szőlőskertekben csomóba rakott karókat s hacsak hozzáférnek ezekhez a tüzelő anyagokhoz, kötényben vagy kosarakkal lopják a szenet, felölelve vagy darabszámra viszik a fát és karókat.

Az anya, míg baj nincs belőle, elnézi, gyerekosínynek minősíti vagy éppen jóváhagyólag tudomásul veszi az apró-cseprő lopásokat s ezzel akarva nem akarva további próbálkozásukra bátorítja a gyereket. Ez pedig az első rossz példa vagy jól sikerült alkalom hatása alatt folytatja a lopásokat s már nem csak a maguk részére, hanem a szomszéd vagy rokon magános asszony részére is lopogat és ha az utóbbiaktól esetleg pár fillért is kap az így hozott tüzelő anyagért, a kapzsiság által ösztönözötten már kész tolvaj lesz belőle és folytatja káros munkáját míg rajta nem veszt.

Ha már most tekintetbe vesszük, hogy az egyes helyekről való s több gyerek által és többször elkövetett lopás, habár egyszer-egyszer kevés mennyiséget vittek is el, a gyakori ismétlések folytán mégis tetemesebb kárral jár, hát nem lehet rajta csodálkozni, ha a megkárosítottak a csendőrséghez fordulnak panaszukkal és annak a segítségét kéri a legtöbbször előtük is ismeretlen tettesek által elkövetett lopások megszüntetésére és a tettesek kiderítésére.

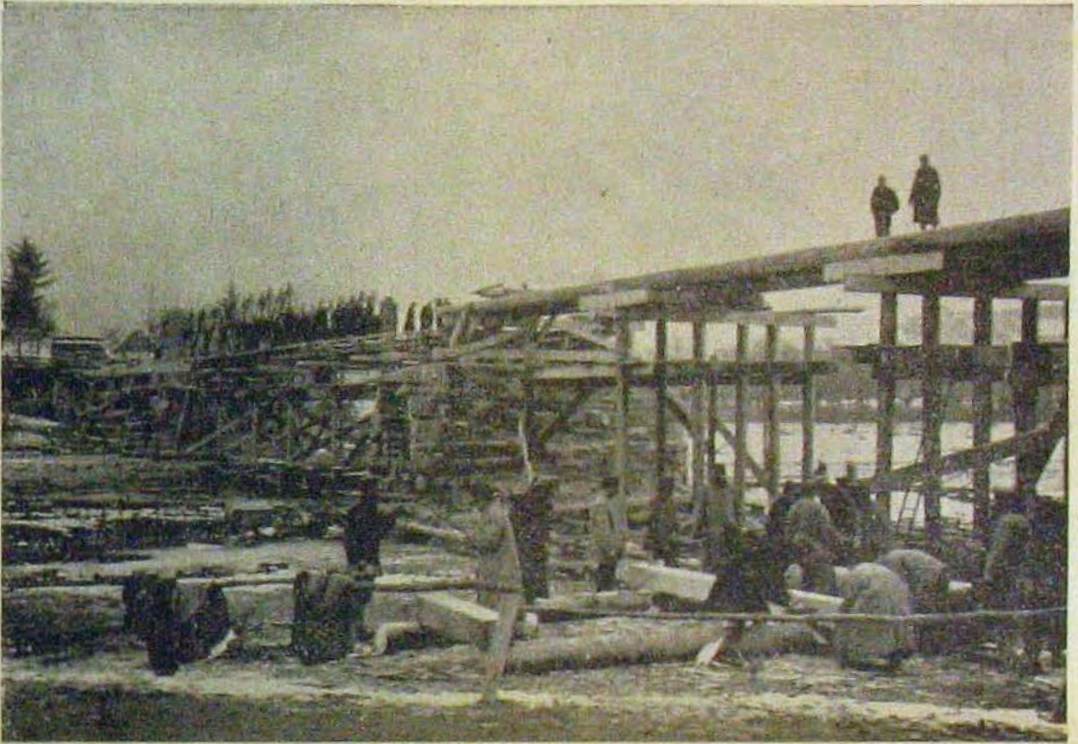
A csendőrség nyomozás során megállapítottak követ

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elműasztja. — Árát K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Káspeten, Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Hídászatok munkában. — Az oroszok által megrongált hidakat helyreállítják vagy újakat építenek.

keztében a község házára kerülnek a gyerekek meg az anyák is, a hol az előbbieket rendszeren egyik a másikra igyekeznek bántani a kezdeményezést és pityeregve hangoztatják, hogy a Pista mondta, a Jóska kezdte, a Jancsi lopott legelőszőr és ő veti rá minket is stb. Az anyák ellenben teljesen közömbösek és csak a vállukat vonogatják és a felelősség kérdése elől, mintha csak összebeszéltek volna, rendszeren azzal az egyszerű válaszzal térnek ki: «az apjuk a harczterem van, tőlünk nem félnek, hiába fenyegetjük, nem bánjuk, tessék velük akármit csinálni!».

Miután pedig a gyerekeket, nagyon is kiskorúságuknál fogva még nem lehet büntetni, a végeredmény természetesen legtöbb esetben nem lehet más, mint hogy el kell őket bocsátani. De nem igen lehet kártérítésre kötelezni az anyákat sem, mert nem lehet megállapítani a bűnjelek felhasználása folytán, meg a gyerekek hazudozása következtében, hogy kihez mennyit vihettek a lopott anyagból. Káros tehát, hogy a hatóságokhoz való előre is sikertelennek mutakozó járás-kelestől mentesítse magát, egyszerűen lemond a kártérítési igényéről és a feljelentéstől is eláll.

Egynemely belyen a bűncselekmények központjává válnak a rokkantok, bémán haza került harczosok is.

Köztudomásu, hogy minden ilyen rokkant, béna hős becézést kedvenczétévé válik nemcsak annak a családnak, a melybe tartozik, hanem a község lakosságának is. Igyekeznek a kedvébe járni, mindenkinek van hozzá egy-egy szíves szava, mindenki azon van, hogy segítségére lehetessen valamiben, etetik, itatják a hol csak megfordul s ha nincs a háznál bor vagy pálinka, elbírják a korcsmába, a hol órákig elhallgatják a háborus mozzanatokról szóló újból és újból elmondott — részben igaz részben nagritott — előadásait.

Mint hogy pedig az ital hatása különféle indulatokat vált ki az emberekből, igen könnyen megtörténik, hogy egyik vagy másik haligató, mikor már jobban az ital hatása alá kerül, kétségbe vonja a csonka hős egynemely állítását vagy katona viselt ember lévén, jobban akarja tudni a harczterem történeteket nála a bizony megtörtént már, hogy az italtól felhevült s az ellentmondásokkal ingerelt csonka hős hónaljmarkójával vagy görbebotjával igyekezett nyomatékossabba tenni állítása kétségtelenségét s ekként akarta kapacitálni a támadókat. Csak természetes aztán, hogy ennek láttára a hallgatóság is két pártra oszlik, védők és támadók lettek s alaposan helybenhagyván egymást, a beszerzett visum reperitumokkal bava mennének máshova, mint a csendőrséghez.

Nem honyolult dolgok ezek, de gyakori esetben mégis annyira igénybe veszik a csendőrség idejét, hogy más, esetleg fontosabb eseteket el kell hanyagolni miattok és még pihenésre is alig marad idejük.

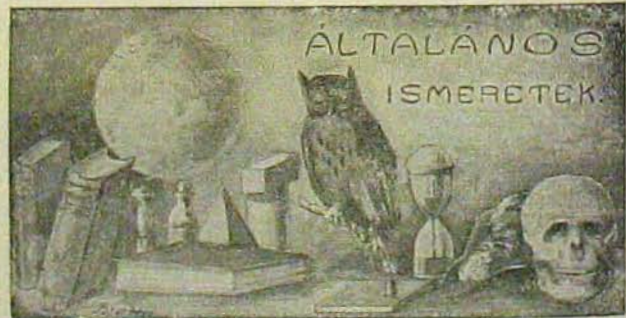
Az eddigiekből következtetve kétségtelen, — a mi különben előrelátható is volt, — hogy a háborunak a közbiztonsági állapotokra hátrányos befolyása van. És

ez a hátrány még érezhetőbbé válik azáltal, hogy a más viszonyok közt is mozgalmas vidékeken most is egymást érik az egyéb közbiztonsági zavarok; a betörések, a négy-öt örskörletre kiható sertés és birkalopások stb.

Előre látható az is, hogy közbiztonsági tekintetben a háboru vége sem igen hoz paradicsomi állapotot. Az ország lakossága minden nélkülözhető vagyonát már a háboru alatt áldozatul hozza, a drágaság bizonyára nem fog csökkenni, a megélhetésért való sokszor eredménytelen küzdelemben pedig még azok is könnyen megfélemlenek majd magukról és idegen tulajdonokhoz nylnak, a kik azt más viszonyok között meg nem tenék.

A népfelkelőkkel megerősített örsöknek tehát részen kell lenniök, ugyszólván egygyé kell tenni éjet és napot, hogy kiderítetlen közbiztonsági zavarokkal a háboru tartama alatt meg ne rakodjanak.

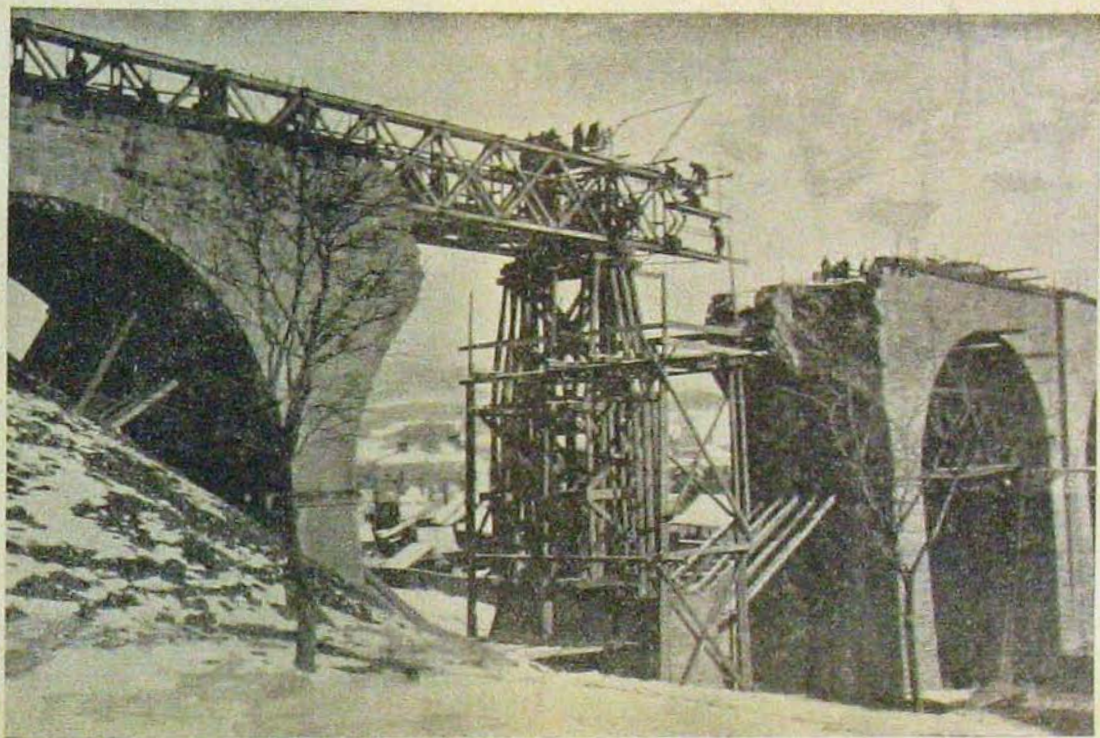
Mert, ha most nem lesznek eléggé körültekintők, ha most nem fokozzák tevékenységüket s nem fejtik ki minden tehetségüket az előfordult és még előfordulható bűncselekmények elfojtásánál, illetve kiderítésénél, könnyen megtörténhetik, hogy hova tovább teljesen elmerülnek majd a folyton szaporodó kiderítetlen közbiztonsági zavarok áradatában.

A régi és mostani lövedékek hatása.

A régi időkben maradt följegyzések, különösen a hét-éves háború és a szabadságharczok egyes fontosabb és nagyobb ütközeteiből följegyzett veszteségi szám adatok csattanósan bizonyítják, hogy a régi puha ólomgolyók, a mit a zárt vonalban küzdő harczosok sortüzei szórtek az ellenségre, rettenetesen pusztító hatást fejtettek ki, így például a kolini, zornördi és eylauai csatákban a veszteség 32—38 százalékra rugott.

Ilyen óriási veszteségeket az újabbkori hadjáratok egyetlen csatájáról sem jegyezték föl, jóllehet több háború során a csatákban itt is fordultak elő egyes olyan momentumok, a hol az egyes ütközetekben egyik-másik csapatból még nagyobb arányszámú katona is vált harcoképtelenné. Így például Mars le Tournál a 16-ik német gyalogezred alig háromnegyed óra lefolyása alatt állománya 68 százalékát, Vionvillernél az 52-ik gyalogezred négy óra alatt a létszáma 52 százalékát, a japán Namba-brigád pedig 1905 márczius 5-én a mukdeni csatában pár óra lefolyása alatt állományának majd 90

Hidászaink munkában. — Az oroszok által megrongált hidakat helyreállítják vagy újakat építenek.

perccontját és végül a szerb Drina-hadosztályba beosztott 1. ez. gyalogezred Monastirnál állományának 60 százalékát veszítette el. Mindezekben az elősorolt csatákban pedig a hallatlanul óriás veszteségnek az a magyarázata, hogy a csatákban egészen közvetlen közelből harcoltak, a katonák úgyszólván kézitusára szállva és nekidühödve gyilkolták egymást. Még a halálozási arány is rettenetesen megnövekedett, úgy hogy a sebesülteknek majdnem 60 százaléka halt bele szenvedett sérüléseibe. A modern háborúkban azonban az ilyen óriás halálozási arány kivételes ritkaság számba megy és csakis úgy keletkezik, ha a legyűszöbb elkeseredettség és vak düh párosul az alacsony kultúrával vagy a kulturátlansággal, a mely még a sebesülteket sem kiméli. E körülményeknek, valamint annak, hogy előszeretettel és mindig fronttámadással rohantak egymásra, tudható be az, hogy a két balkáni háborúban a veszteség — elesettek és sebesültek — 30—32 százalékra rugott föl, míg ellenben az 1870—71-iki német-francia háborúban a németek vesztesége csak 9·2 százalékot tett ki, az 1904—1905-iki orosz-japán háború során pedig orosz részről 15·3 százalék, japán részről ellenben 19 százalék volt a veszteség.

A sebesültek számszerű mennyiségével felérő fontosságú annak a dolognak vizsgálata is, hogy milyenek az újkori háborúk modern lőfegyverei által okozott lösebek. A német-francia háború, a melyben először került használatba a nagy kezdősebességű acél-puskagolyó, azzal a bizonyossággal szolgált, hogy azok a festrészek, a mik szilárd burkolattal vannak ellátva, mint a koponya, a szív, az izületek és első sorban az üreges, velőscsontok, — 1000 méterig terjedő lőtávolságban a rapidon beütő golyóktól rendkívül súlyos sérüléseket szenvednek és olyan sebeket ütnek, a miknek kezelése és gyógyulása — az antiseptikus szerek és kezelés feltalálása előtt — igen meg volt nehezítve. A megajtott kísérletek ugyanis azt mutatták, hogy az eltalált helyen okozott rombolás egyes arányban van a golyó eleven erejével, vagyis az anyag és sebesség produktumával, 1885 óta kisebb lett a fegyverek kalibere (az ölmag sima acél vagy nikkelburkolatot kapott), ellenben a sebesség az új lőporfajták használatával még jobban megnövekedett. A régi német „Zündnadel”-golyó 13·6 milliméteres volt és 31 grammot nyomott, a kezdősebessége pedig 300 méter volt; a Chassepot golyó kalibere 11·8 milliméter, súlya 25 gramm és a kezdősebessége 420 méter volt, — míg ellenben a ma mindenütt használta os burkolt golyóknak 6·5—8 milliméter a kalibere, átlagban 12 grammot nyomnak és 700—800 méter kezdősebességgel repülnek ki a fegyveresből. Ezek a burkossal ellátott ölmagolyók az olaszok abessziniai hadjárata óta minden háborúban használatosak voltak és úgy találták, hogy e kis méretű golyók nagy sebességüknél fogva 1200 méter távolságra erősebb pusztításokat okoznak a csontokban, mint a korábban használt puha ölmagolyók, a mik bár majd megegyezően akkora átérővel bírtak, mégis csak körülbe 150 méter távra okoztak hasonló rombolást. Íszlelték azonban egyidejűleg azt is, hogy a tiszta lágytestrészen ejtett sebek viszonylagosokkal kisebb és jobbindulatu kisnyílású sebek, a mik a sebkezelés tökéletesedésével mindinkább könnyebben és gyorsabban is gyógyulnak.

Mintán pedig — majdnem 65 százalékos arányban — a fegyverlővédek által okozott sebek jobbára inkább lágy testrészi sebek, ezért tévesen „humanus” golyóknak szokták nevezni a modern fegyverlővédeket. Hogy pedig ez a felfogás és elnevezés mennyire helytelen, mutatja az is, hogy az utóbbi háborúkban a csatamező-

kön elvérzett vagy kötődőhelyeken elhalt katonák százalékos arányszáma jelentékeny növekedést mutat, a mi a főntebb említett front-támadást forszírozó taktikának és a sűrű elvérzési eseteknek következménye; ugyanis a kiskaliberű golyó, mintha csak éles tör volna, átmetssi a véredényeket, míg ellenben a régi ölmagolyó azokat a legtöbb esetben csak surolta vagy oldalra szorította, de nagyobb roncsolásokat nem okozott.

Míg a németeknek a francziákkal való háborújukban 3·4 százalékot kitevő halottjuk volt, addig az orosz-japán háborúban az oroszok halott-aránya 4·8 és a japánoké 9·6 százalék volt. A két balkánháborúban úgy szerb, mint bolgár részről is körülbe 10 százalék volt a halálozási arány, s ebből 7—8 százalék már a csatamezőn vagy a sebesülés utáni első 24 óra alatt vérzett el, nagyrészen a fogyatékos orvosi szolgálat miatt.

Az olyan sebesültek a kik élve hagyják el a küzdelem színterét, ma már — a sebkezelés terén való óriási előhaladásnál fogva, főleg mióta a fertőtlenítés az antiszeptikus kötések is praktikus alkalmazsák és még a nehéz sebesültek is, — sokkal jobb kilátással és reménnyel nézhetnek felgyógyulásuk elé, mint régebben. Útalhatunk e részben arra, hogy például míg a német-francia háború sebesültjének 11 százaléka halt bele sebeibe, 17 százaléknak pedig amputálni kellett a végtagjait — az amputáltaknak pedig közel a fele elpusztult és elhalt a műtét során, — addig az orosz-japán háború sebesültjeinek már csak 5·1 százaléka halt el az orvosi kezelés során, az amputáltak száma pedig olyannyira műteti esetek száma.

A balkán háborúban a bolgárok, görögök és szerbek közül a tábori kórházakban 2·4 százalék halt meg, az amputálási esetek számáról nincs megbízható számszerű jelentés, de valószínűleg jóval több volt, mint a kelet-ázsiai háborúban és pedig azért, mert a sebesültszállítás szervezetlen volt s a szerencsétlen sebesülteket hosszú ideig és rossz utakon kellett a távolos kórházakba szállítani, a mi a bajt természetesen csak súlyosbította.

Az orvosi tudomány fejlődése és haladása azonban mind biztatóbban keveset és azzal a reménnyel biztat, hogy a most folyó és a jövő idők háborúiban talán már csak kivétel számba fog menni az, hogy a sebesültek kezelés hiányában vérezzenek el és hogy a súlyosan sérült bősök az elkerülhetetlenné vált operációk következtében veszítsék el életüket.

Régi háborúk és régi ujságok.

Nap-nap után tanúi vagyunk, milyen mohó várakozással veszi kezébe manapság mindenki az ujságot, mert ez a kapocs a közönség és a harcztér nagy eseményei között.

Igy volt ez a régi világban is, akkor is épen úgy sóvárogtak az emberek hírek és ujdonságok után, a mikor a háború faklyája égett és ezért a háború az ujság keletkezésére és fejlődésére jelentékeny befolyást nyert. Az ókorban a Julius Caesar által alapított „Acta diurna” csak ujságszerű intézmény volt, mert a rómaiaknál nem volt ujság e szó mai értelmében. De a római állam híradásában is a háború fontos helyet foglalt el.

A középkorban a hírek előbb csak magánúton terjedtek el. A hírszolgálat első nyomaira a XII. és XIII. században a kolostorok, egyetemek és az ország nagyjainak leveleiben akadunk, a melyeket futárok vittek rendeltetési helyükre. A XIV. és XV. században, a mikor már

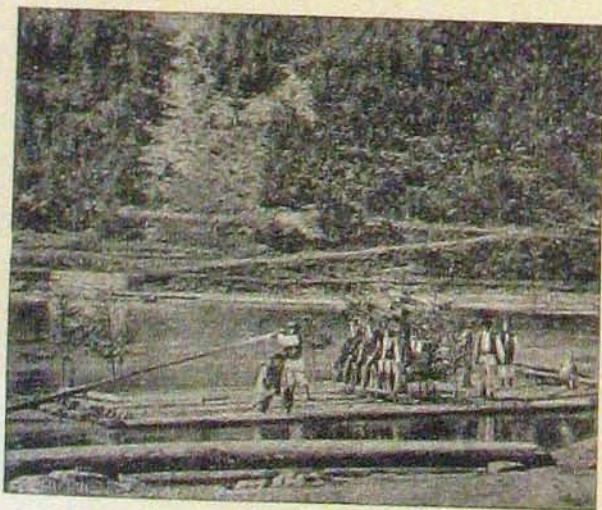

Az órséki palota.

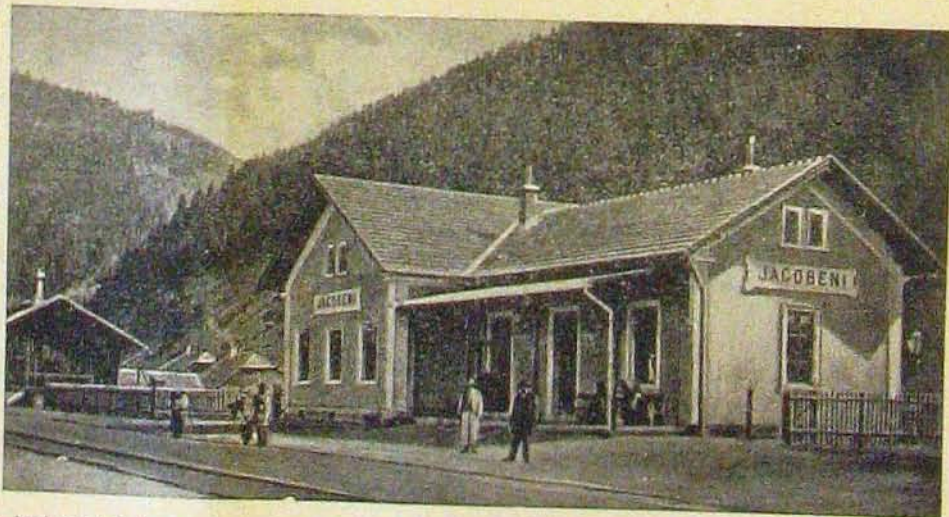

Csernoviczi képek.

A pályaudvar.

Tutajóak az Aranyos Besztercén.

A bukovinai harezok színhelyéről.

Jakobényi vasuti állomása.

szervezték a városi küldöncz-szolgálatot, először halljuk az ujságo szót és ez alatt elsősorban a háborús híreket értik.

A majnafrankfurti városi levéltárban 188 levelet őriznek, a melyek a XV. század negyvenes éveiben lefolyt harcokról adnak hírt. E levelek egy része Strassburgból, Baseltől, Zürichtől származik. Később bizonyos központok támadtak, a hová a világ minden részéből származó hírek összefolytak.

A fejedelmek és városok a fontosabb helyeken fizetett tudósítókat tartottak, azok jelentéseit hirt ujságokban összeállították, de a nép közé nem került azokból semmi. Buzgó tudósítók voltak és rendszeresen kaptak híreket a XVI. század nagy humanistái és reformátorai.

Különösen Melanchton állt sűrű érintkezésben Németország és a szomszédos államok részével és így rengeteg sok becses hírszöveget egyesített kezében és azzal ellátta barátait és a különböző fejedelmeket. Melanchton levelezéseiben első sorban háborús eseményekről van szó, mindenekelőtt a középeurópai államoknak a törököktől való fenyegetése.

Papok, a kik Melanchton mellé állanak jelentik, Bécsen, Krakón és Boroszlón át a magyarországi és Krakón át a Velenczével vívott török háborúkat.

Más híreket is kapott Melanchton.

E levélbe foglalt híreket összegyűjtötték és terjesztették, de a XVI. század legnagyobb része elmúlt, mignem valakinek az a gondolata támadt, hogy a jelentéseket kinyomatja és a füzeteket bizonyos meghatározott időben elárulja. Ezt a fontos lépést is egy háborús esemény idézte elő, a mikor a kölni polgárok többsége föllázadt az érsek ellen. A konfliktusról szóló jelentéseket kinyomatják és felélenkint közreadták. A harminczéves háborúban már betenkint jelentek meg ily »ujságok» és a XVII. század huszas és harminczas éveiben már felhívást hirdontó jelent meg a nagyobb német városokban. Méltán elmondható tehát, hogy az ujság a háború gyermeke és teremtménye.»

KÉPEINKHEZ.

Az északi harcztérről.

A hadviselés ezertéle követelményei között első helyen említbéljük az építkezést és a rombolást. Nubogy valaki azt higya, hogy a rombolást mint hadi követelményt említvén, tévedtünk, sőtünk megjegyezni, hogy a rombolás sokszor fontosabb, de legalább is van oly fontosága, mint az ezt megelőző vagy követő építkezés. És nem kell azt se hinni, hogy a rombolás mindig csak az ellenfél munkája. Mert, ha a szükség úgy kívánja, az egyik fél ép úgy lerombolja maga is a saját legfontosabb építkezését, mint a másik fél. Hiszen a háború, ha alapszában veszszük, nem egy-egy rombolásnál és pusztításnál és az elpusztított építménynek vagy vagyonnak újból való előállításánál.

Hogy ez így van, csak vissza kell emlékeznünk Antwerpen ostromának egyes körülményeire, már eszünkbe juthat, hogy az említett erődítmény környező erdőségek és ligetek grönnyörű fáit maguk a belgák kivágták s egyes épületeket ők magok lerombolták azért, hogy az ostromló németek ágyúik és seregeik elrejtésére azokat fedezékül ne használhassák, illetve hogy az erődnek az erdőség és egyes épületesorok védelme alatti megközelíthetőségét megakadályozzák. Ugyancsak

hasonló pusztítást és rombolást vitt véghez a német hadsereg is, mikor a múlt év őszén Varsó alól visszavonult, a mennyiben az utakat és mezőségeket keresztül-ka ul árkolták, a hidakat felrobbantották, csak hogy az őket követő orosz tömegek gyors előnyomulásának de különösen az élelem és municzió szállításának lehetőségét ezzel is hátráltassák.

Nagyforgalmin műtaton, folyókon és folyamokon levő hidak felrobbantása, elpusztítása s ugyanezeknek később a másik, esetleg saját hadseregek által való felépítése szintén igen fontos követelmény. A szerbeknek is első dolguk volt a háború kezdetén a zimonyi vasuti hidnak, bár ez — mint akkor is megemlítették — nemzeti védelem alatt állott, a felrobbantása, hogy Belgrád esetleges ostromát ez által is megnehezítsék.

A jelen számaunkban közölt képeken látható hidat pedig az oroszok robbantották fel egyik visszavonulásuk alkalmával, hogy az őket nyomon üldöző seregeinket ekként arra az időre, míg szétszórót seregeiket összeszedhetik, feltartóztathassák. Ilyen esetekben a műszaki csapatokra és a hozzájuk beosztott munkáscsoportokra vár a feladat, hogy az elpusztított hidakat sürgősen helyreállítsák vagy újból felépítsék. E célból a lehető legsürgősebben előre szállítják őket, hogy a hidnak épen maradt lábaira a felépítményt minél hamarabb rásejeljék, ha pedig a lábak is megrongálódtak volna, ezeket erős fűzőlőpöklök alátámasztva s a felépítményt ezekre szerelve, tesszik lehetővé a hid használatát. No, hogy pedig az ily építkezések és helyreállítások hosszabb ideig feltartásák a csapatok működését, a műszaki katonák és munkáscsapatok százai dolgoznak rajta éjjelnappal mindaddig, míg csak annyira használhatóvá nem tehetik, hogy a csapatok, ütegek és a municziót szállító vonatok rajta átmenhetnek. Más alkalommal talán hetekig tartana egy ilyen építmény helyreállítása, ilyenkor azonban csodákat művel a technika és az emberkéz szorgos munkája, úgy, hogy pár nap alatt a legnagyobb hid is készen áll a hadvezetőség rendelkezésére.

HIREK.

Dicsőró elismerés. A ca. és kir. 7/V. hadtápparancsnokság, Maráczai Ferencz, V. számú esendőrkerületbeli esendőrnek, kiváló köteleességűségeért és kiváló szolgálati buzgalmaért, a legfelsőbb szolgálat nevében, dicsőró elismerését fejezte ki.

Betöréses lopás. Bucsutelep községben (Békes vármegye) a községháza irodájának egyik ajtaját, február hó 15-ére virradóra, ismeretlen tettesek kifizatták, azután a tanácsterembe behatolva, az ott elhelyezve volt We thenn-szekerényt a községháza udvarán kivitték, ott feltörték és 257 K 55 filléryi, részben állami adót, részben pedig községi pénzt elvittek. A tettesek után a nyomozást Horváth József járásörmester, szeghalmi járásparancsnok nagy erélyvel folytatja.

Helyeshítés. Folyó évi 11. számunk Hivatalos részében, Füleki István, III. számú esendőrkerületbeli esendőr, házasságkötésének helyeként tévesen Kiskunhalas volt megjelölve, bolott ezen esendőr Aradon kötött házasságot.

Kérelm. Rehá István, Székelykocsárdon (Torda-Aranya vármegye) állomászó esendőr, kéri Tóth Sámuel esendőrt, kivel 1911. és 1912. években Beszterezbányán, a 65. gyalogezred 15. századában együtt szolgált, hogy címzet vele, egy fontos ügyből kifolyólag mielőbb közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

Amerikai torzképek a háborúról. Az amerikai lapok s folyóiratok tréfás képihen a világháborúról újév óta — hja, azóta nagyot fordultak a dolgok — ententeék nem lelik olyan nagy kedvüket. A háború kezdetén a nagy mozsarak voltak a legkedveltebb témák. Egyszer mint pilseni sört okádó szörnyeteket bámulhatják őket, más-szor viszont a mint óriási lövedékeik magukat a mozsarakat repesztik szét. Róbert Castor azt rajzolta meg, hogy az orosz medve karmai közé szoritotta az osztrák-magyar katonát, a ki azonban fölkiált: «No várj, mindjárt jön az idősebbik bátyám!»

Kitchener egy lábásból a háborús ujdonságokat osztja ki nagy merőkanállal s egy amerikai fiú azt mondja neki: «Főbbet és ne olyan vékonyan!» Németország legtöbbször buldogként szerepel, a mely elriaszja a boszszura éhes többi kutyát. Tirpitz egy csomó tengeralattjáróval a hóna alatt és Zeppelineket mint gyerek-luftballonokat tartva a levegőben, odalép a brit oroszlán elé, fölüti az orrát és megkérdi: «Ki beszélt itten patkányokról?»

A párisi győzelmi jelentéseket a következőkkel gúnyolták ki: «A mi jobbszárnyunkon megsemmisítő vere-séget szenvedtek a németek. Az afrikai vadászok, a hottentották és az indusokkal közösen támadtak és csakbamar irtózatos kavarodás támadt. Később hatalmas tüzérpár-baj kezdődött, a melyben a mi útegeink később hallgatólagosan vettek részt. Derék tüzérparancsnokunk észrevette ugyanis, hogy a német gránátok a mi csapa-tainkat pusztítják és mert ő a maga részéről a poroszokat nem tartotta méltóknak rá, hogy tüzeljen rájuk, hát inkább visszavonult. A tulajdonképpeni támadást nagy hősi-séggel ekkor kezdtük meg. A terep azonban kedvezőtlen volt és ezért a frontunkat néhány kilométerrel hátrább vittük. Derék csapataink nem adtak pihenést az ellen-ségnek és dacára visszavonulásunknak, mégis érintke-zésben maradtak velük. Az ellenség vesztesége iszonya-tos».

Az angol sorozás nehézségei. Egy angol sorozó tiszt a «Daily Chronicle»-ban leírja, hogy milyen nehéz kenyér Angliában a katonafogdosás. Éjjel-nappal, eső-ben-sárban kell a szákmány ntán kutatni és ha egy fiatal embert megszólít, hát gyakran durva, vagy gi-nyos feleletet kap. A tiszt ezeket írja:

«Mikor minden forrás kikapadt, a vásárokat, bucsukat és a népi mulatóhelyeket kerestem föl, hogy alkalmas anyagra találjak. Egy napon ezekből is kifogytam és ekkor fanyalodtam a dologházra. Azt hiszem, hogy helye-aen cselekedtem, mert ezekből a megtévedt emberekből a katonai fegyelem előbb csinál becsületes embert, mint a dologház. És érdemes volt elmennem ide, nem mult el nap a nélkül, hogy néhány regrutát ne hoztam volna magammal.

A dologházban a legtöbb ember öreg volt, vagy

nyomorék s a fiatalok és erősek legtöbbször gyöngélmé-jüek voltak. Egy-egy erős, egészséges fickóra azon-ban mégis akadtam, a ki bizonyára soha sem került volna a dologházba, ha valami becsületes mesterséget tanul. A katonai fegyelem pár hónap alatt gyökeresen megváltoztatja majd őket. A dologház legtöbb embere tompa közönyösséggel él, úgy tűnik, mintha beletörődtek volna már, hogy az életük zátonyra jutott. Akarattala-nok, bitortalanok, nem vállalkoztak semmi újabb pró-bálkozásra és úgy látszik, beletörődtek már, hogy egész életük a dologházban telik el. Erőszakkal kellett őket fölrasni a közönyükből és rábirni őket, hogy katonák legyenek.»

A háború és az állatok. A «Diana» című firenze vadászlap Páris 1870-iki ostromából vett példákkal bizo-nyítja, hogy a háború milyen hatással van az állatokra.

Mikor a bombázás megkezdődött, a verebek és a galambok nagyon nyugtalanul röpködtek. A tyukok és a kacsák elsiettek az udvarokról és a legaötétebb zügokba menekültek. A macskák vadul száguldoztak a pinczékben; egyszóval a legteljesebb nyugtalanság uralkodott. Még a Páris környéki mezőkön élő pacasirták is kivették részüket a nyugtalanságból, mert nagy körben csapa-tostul keringtek a házak fölött.

Két-három napig tartott az állatoknak ez a rémülete, a galambok azután nyugodtan aludtak a dúczaikban és a verebek vidáman ugrándoztak az utcán. Ezek még az erdők közvetlen közelében is megmaradtak és nyugod-tan csipegették a szemeket, mialatt fejük fölött ágyúk dörögtek. Ez az eset is bizonyítja, hogy az állatok hama-rosan megszokják a fegyverek zaját. Még meglepőbb volt azonban, hogy a vándormadarak éppen olyan pontosan érkeztek a párisi kertekbe, mint más években. Ebből arra következtet a lap, hogy a madarak vándorlására csak igen csekély batással van a háború.

A svájci «hajóhad». Ha valami nagyon furcsa had-erőről akarnak beszélni, rendszeren a «svájci flottát» emle-getik, lévén Svájc Európa kellős közepén szárazföldre köz ékelve, s nem rendelkezvén akkora hajóhaddal sem mint például — a Hortobágy. Némely külföldi hadi-tudósító azonban úgy látszik már annyira meg van szo-rulva ötletek dolgában, hogy a «svájci flottát» is felvon-latja Anglia érdekében. Erre enged legalább következtetni a «Central American Express» alábbi hire, mely Lon-donból érkezett a laphoz és így szól: «Az egyesült királyságokban nagy örömet keltett az a hír, hogy Svájc mozgósította a flottáját és egyesítette a szövetsé-gesekével. A flotta főparancsnokságát a most már hetven éves Tell Vilmos tengereazay vette át, az admirálisai zászlót a «Jungfrau» csatahajóra tűzte ki. György király két sajátkezü levélben köszönte meg, hogy a segítségére sietett. Németországban nagy a rémület Svájc flotta-mozgósítása miatt. Buvárhajókat küldtek ki, hogy az alsó Rajnát megvédjék.»

Állatok a háboruban. A ma óriási világháborújában olyan állatoknak is szerepük jut, a melyek eddig ilyen szerepről nem is álmodhattak. Nem régi keletű az a tapasztalat, hogy a fehér egérre mily nagy szükség van a tengeralattjárókban, az ő érzékenységek mentette meg nem egy esetben a legénységet a megfulladástól. Az öszvéreket már elég rég ideje használják az olasz és osztrák alpesi csapatoknál a hegyi útegek szállítására. A kutya a mostani háborúban jutott be a harczi szerevezetbe, részben azért, hogy az elővéd-csapatok őrszolgálat közben veszik igénybe éles megfigyelőképességét, részben azért, hogy az egészségügyi csapatok a sebesültek felkutatására felhasználják a kutyákat, éppen a szimatolóképességük miatt. E mellett azonban egyéb szerephez is jutottak a kutyák. Így a belga hadseregben a gépfegyvereket is a kutyák czipelik, míg más hadsereg ezélna lovakat vesz igénybe. Most már a macska is bevonult a hadseregbe. Persze nem került a harctérre, egyelőre a katonai raktárakban veszik szolgálatát igénybe. Ezeknek a hadimacskáknak nyakraalójuk is van „königliche Magazinhatz” fölirással. A hol nagyobb zabkészlet van felhalmozva, rendkívül elszaporodnak a patkányok és egerek, a német hadvezetőség ezek pusztítására használja fel a hadimacskát. Egy hadimacska tartási költsége havonként két márka. Különben a francia hadsereg a harctérre is kiviszi a macskát. A turkok közt igen gyakori eset, hogy hátibőröndjükben ott a macska. Hitük szerint ugyanis a turkok azt tartják, hogy a macska szerencsét hoz gazdájára. Már 1870-ben is igen sok macska került így gazdájával együtt német hadifogságba.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, közíratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

100. 1. A megsértés a támadás eredménye, illetve következménye. 2. A fiatalok gyanúsítottak a nyomozásuk úgy az erkölcsi és vagyoni bizonyítványa, valamint a születési anya-

könyvi kivonata is beszerzendő, a mennyiben ez a nyomozás befejezését nagyobb mértékben nem hátráltatja. Mert csak a születési anyakönyvi kivonattól állapítható meg a fiatalok, a mely aztán irányadó a további eljárásra és a feljelentés helyére. 3. Az 1913. VII. tör. 16. §. harmadik bekezdése értelmében a rendőri hatóság fiatalok bűnügyében a bíróság utasítása nélkül csak a halaszthatatlan nyomozati eseményeket teljesítheti. Ebből nyúltszóval, hogy ha a nyomozó közeg meggyőződik arról, hogy a gyanúsított fiatalok: a további eljárás felhatalmításával tartozik az esetet a fiatalok bírójának bejelenteni s annak további utasítását bevárni. 4. Ha a fiatalok egyén felmúltakkal együttesen követ el bűncselekményt: a csendőri feljelentést éppen úgy kell megtenni mintha csupán felmúltokról lenne szó. Vagyis, törvényszéki vagy esküdtszéki elbírálás alá tartozó bűncselekmények esetében a feljelentést egyedül és közvetlenül a kir. ügyészséghez a kir. járásbírószághoz tartozó esetekben pedig a kir. járásbírószághoz kell bejelenteni. Ezen esetben nem kell két feljelentést tenni, vagy a jelentés másolatát a fiatalok bíróságának megküldeni. A fiatalok ügyének a felmúltak ügyével való elkülönítéséről az 1913. VII. tör. 9. §. intézkedik s ez már a kir. ügyészség és a bíróság dolga. Ezeknek a tömörít is meg rövidíti, ha a csendőri feljelentéshez a fiatalok születési anyakönyvi kivonata mellékelve van.

O. K. 1. Ugyanazt az ellátást kapja mint a többi altiszt családok. 2. Mint ezimzetes rondsokozatot.

N. L. Előfordult esetleges hibák az ön állását nem befolyásolják.

1887 Eger. 1. Az ellátás osszega szolgálati idejétől függ. 2. Okmányt kap. 3. Hogy mikor hívják be — nem tudjuk, de a népfelkölökre vonatkozó összes szabályok — a mennyiben kivételek külön kiemelve nincsenek — öntre is mérvadó. 4.—5. Csak katonasors véleménye mérvadó. 6. Ajánlatos jelentkeznie. 7. Többet semmi esetre sem.

1888. B. H. Próbálja meg hátha megkapja a nősülési engedélyt. A bélyegeket lapunk javára bevételstük.

Sz. I. 87. 1. A legközelebbi hadkiegészítő parancsnokságnál. 2. Lehet. 3. Nem tudjuk.

H. A. A közzagdálkodásu vonatkozó szabályok mérvadó. F. I. Igen.

101. Névünk szerint igen.

Sz. I. Nézetünk szerint otthon étkeslet.

Sz. M. Az eset részleteit kellene ismerni. Alig hisszük, hogy az eset így történt volna.

K. J. Mint ezimzetes rondsokozatot megtartja.

Talányok megfektése. Lapunk az évi 10. számban közölt fejtörök megfektése: Képtalány: „A bocsületességnél nincs jobb számítás a fölőben”. — Tréfás számtani kérdés: „Tévedni”. — Betűtalány: „Ágyn”.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisz vi elői kölcsönök törleszt ésre.

Előlegek értékpapirokra

Családi házak és telepek lé est ésre.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletítés ellenében.

Közföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Eljogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötés mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betét az 1. pontban felzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos birtosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi márczius hó 9-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásának elismerésül:

Liptay László, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagynak, beosztva a 19. tüzérségi vadászszázalóaljhoz, a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi február hó 28-án kelt legfelsőbb elhatározásával:

Pál Lajos, I. számú csendőrkerületbeli őrnagynak, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint rokkantnak, nyugállományba való helyezését* legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

* A nyugállományba helyezés napja 1915. évi április 1-je.

Lakhelye: Kolozsvár.

Dicséret elismerésben részesített:

a hadsereg főparancsnokság által:

erélyes és czélirányos magatartásáért:

Marschall Kálmán, a m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság állományába tartozó főhadnagy.

Adományoztatott:

a hadsereg főparancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül:

az 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Gyulay Ágoston, m. kir. csendőrőrmesternek;

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Wittman Gusztáv, m. kir. csendőrnek.

Dicséret elismerésben részesítettettek:

a hadsereg főparancsnokság által:

erélyes és czélirányos magatartásukért:

a m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság állományába tartozó:

Bába Imre őrmester,

Gyurinovics Dezső cz. őrmester,

Bandi Péter és

Tanti Péter csendőrök és

Bobus Mihály próbacsendőr, továbbá:

a keverései határszakaszban teljesített kitünő szolgálatukért;

Langyel Gábor és

Lukács Ferencz csendőr.

Várakozási illetékekkel szabadságoltatnak:

Grabovszky Béla, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „jelenleg szolgálatképtelen”, 1915. évi április hó 1-étől számítandó hat hóra.

Választott lakhely: Kolozsvár.

Hell Miksa, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „jelenleg szolgálatképtelen”, 1915. évi április hó 1-étől számítandó hat hóra.

Választott lakhely: Fehértemplom.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetik:

1915 április hó 1-ével:

Tóth József II., VI. számú csendőrkerületbeli járőrőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Zalaegerszeg.

Előléptettek:

1915 február hó 15-ével:

a cs. és kir. 7. hadtápparancsnokság által:

csendőr cz. őrmesterré:

mint vonatszabályozó, erélyes fellépéséért és táborig szolgálatának eddigi elismerésül:

Koltai Ödön, II. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1915 márczius hó 1-ével:

A m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

őrmesterekké:

Inoze István és Ferencz Mátyas őrsvezető cz. őrmesterek:

őrsvezető cz. őrmesterré:

Venczel István csendőr cz. őrmester;

a cs. és kir. hadtáp-főparancsnokság táborig csendőr törzstiszteje által:

csendőr cz. őrmesterekké:

Tökés Albert, Papp Demeter, Béni Imre, Batyó Lukács, Kovács Elek, Száva János, Tuzsán István, Szikszai István, Faragó Sándor, Bartók Dániel, Paksy Dezső, Balázs András, Molnár István III., Papp Károly, Fodor János, Kóros Tivadar, Forischeck József, Mészáros Lukács, Péter Mihály, Julász István I., Czippán Kulcsár Sándor, Jöbi György, Pálai István és Varga János m. kir. II. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Okirattal megdicsértetett:

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Albert János, Magasi Antal járőrőrmesterek, Horvátb Károly III., Berényi Péter, Tóth József II., Bodlak Lajos őrsvezető cz. őrmesterek, Gáspár János III. csendőr cz. őrmester, Szabados József, Kovács János V., Péterfy János csendőrök és Kövér Károly csendőr cz. őrmester egy kőbor cigánybanda által több vármegye területén éveken át elkövetett sok betöréses lopásnak

és tettesének hosszú időn át, fáradságot nem ismerő buzgalommal, nagy kitartással és szakértelemmel eszközölt nyomozással történt kiderítéséért.

Egyházi József őrsvezető ez. őrmester, mivel kétréndbeli ló, lószerszám és kocsilopás, valamint kétréndbeli betöréses lopás tettesét, hosszabb ideig tartó, fáradságot nem ismerő leleményes és ügyes nyomozással kiderítette, elfogta és az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Baranyai János IL. őrsvezető ez. őrmester, mivel mint kadarkuti őrsparancsnok, a közbiztonsági szolgálát terén általában igen hasznos és eredményes tevékenységet fejtett ki, minek eredménye lett, hogy a mozgalmos őrskörletben a közbiztonsági viszonyok teljesen megjavultak, s mert alárendeltjeit helyesen befolyásolja s magatartásával azoknak igen jó példát mutat.

Nyilvánosan megdicsőítették:

A m. kir. VI. számú csendőrkörületi parancsnokság által:

Fücs Ferencz csendőr ez. őrmester, Csizmazia István, Meszes Károly, Czinki József, Kiss-Balázs István, Kőműves József, Varga József VII., Németh Mihály III. és Pálfi Lajos csendőr egy kőbőr cigánybanda által több vármegye területén éveken át elkövetett sok betöréses lopásoknak és tettesének, hosszas és fáradságot nem ismerő nyomozással történt kiderítése körül kifejtött eredményes közreműködésükért.

Juhász József, Berdulovics Pál és Keszler János csendőrök, mivel kétréndbeli ló, lószerszám és kocsilopás, valamint kétréndbeli betöréses lopás tettesének kiderítése és elfogásánál eredményesen közreműködtek.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. VII. számú csendőrkörület állományában: Szederjesi György, Simou János és Paduerán Pánil csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

Bauer Ádám, m. kir. IL. számú csendőrkörületbeli csendőr ez. őrmester, az általa lovagolt szolgálati ló után 2 db 10 K-s arany jutalomdíjban.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkörület állományában: Dukát József csendőr ez. őrmester, Bodosi Veronikával, február hó 22-én, Baróton.

Andrási Sándor csendőr, Békint Márióval, január hó 16-án, Parkaslakán.

A m. kir. IL. számú csendőrkörület állományában:

Hettlinger József őrmester, Strupp Magdolnával, február hó 14-én, Temesságon.

A m. kir. VII. számú csendőrkörület állományában:

Pál Elek őrsvezető ez. őrmester, Boér Viktoriával, február hó 14-én, Csíkszeredán.

Illyés Mihály őrsvezető ez. őrmester, Benkes Ágnes-sel, február hó 13-án, Szászmagyaroson.

Tüzes Lázár csendőr, Spousta Mária Magdolnával, január 31-én, Szépevizen.

A m. kir. VIII. számú csendőrkörület állományában:

German Dezső őrsvezető ez. őrmester, Balahik Etelkával, február hó 8-án, Magyarpécskán.

Csoda Gramofon

óriási és nagy, erős, tisztá hangú beszelőgép 26 K. Legszebb lemezek nagyok és duplák. Fedak Sári, Király, Rózsa, Fráter, Göndör, Solti, Steinhart énekkel — 80, 2—, 2:30 kor.

Árjegyzék összes hangszerekből ingyen

MOGYOROSSY GYULA

(vir. szad.) hangszergyár,
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 73

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruház a 17 évóta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postillon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegykerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünékküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyűk
Kardbojt
Celluloid kezelő és
nyakraváló
Czipókrém
Fegyverzár
Borotváló készlet
8, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a Csendőrségi Lexikon 5 koronásárát 4 koronára szállítottuk le, kedvezményes ártan még csak néhány példány van belőle raktárunkon, amiért is kérjük arra vonatkozó rendelését.